

הוה נקיט כיסא דתפילי לא הוה יהיב לך, אמ'.
הואיל ושרו רבנ' לינטרן. פי' אכניסם עמי,
וישמרוני מן המזיקין.

[כג, בן ת"ר, לא יאחו אדם תפילין בידו וספר
תורה בזרועו ויתפלל בהן. פי' שאינו יכול לכוין
דעתו בתפילה, שליבו טרוד עליהן שלא יפלו
מידו, והקערה שמא תשפך, והככר ייטנף, ולא
יישן בהן לא שינת קבע ולא שינת עריי, ולא
ישתין בהן. פי' בתפילין וספר תורה, ודווק'
כשהן בידו לא ישתין בהן, אבל כשהן מונחין
על ראשו ועל זרועו מותר להשתין בהן, כדאמרן
לעיל. ואע"ג דבבית הכסא קבוע, דהיינו ליפנות,
שרי בית הלל לאוחזן בידו, ונכנס בבית הכסא
עריי, דהיינו להשתין, אסרי. משום דבבית הכסא
קבוע ליכא ניצוצות, שכשאדם יושב ליפנות
ומשתין הקילוח הולך למרחוק ולא שכיחי
ניצוצות, אבל כשאדם משתין מעומד איכא
ניצוצות, וצריך לשפשפן בידו, ומשום הכי לא
יתפוש תפילין בידו וישתין¹⁸⁷. והא דתניא לא
יישן בהן לא שינת קבע ולא שינת עריי, דווקא
כשהן בידו ושמא יפלו לארץ ויתבזו, אבל כשהן
בראשו מותר לישן בהן שינת עריי, אבל לא שינת
קבע, שמא יפיח בהן. (רהב) [דהכי¹⁸⁸ גרסי'
בפרק הישן בסוכה¹⁸⁹, תני חדא ישן אדם
בתפיליו שינת עראי אבל לא שינת קבע, ותניא
אידך בין קבע בין עראי, ותניא אידך לא קבע
ולא עריי. לא קשיא, הא דנקיט ליה בידיה לא
קבע ולא עריי, והא דמנח ליה ארישיה עריי ולא
קבע, והא דפריס סודרא עליה בין קבע בין
עריי, והמורה פירש, כאן בדנקיט להו בידיה לא
קבע ולא עריי, שמא יפיח בהן. ואינו נראה לי,
דאם כן מאי איריא בידו אפילו בראשו נמי,
אלא ודאי טע' דידו שמא יפלו לארץ¹⁹⁰ ויתבזו,
הילכך אסור בין קבע בין עריי. אבל כשהן

בבגדו ונכנס, בבגדו ונכנס ס"ד משתלי ושדי
לה, אלא¹⁷³ אוחזן בבגדו ובידו ונכנס¹⁷⁴, ולא
יניחם בחורין הסמוכין לרשות הרבי' שמא
נוטלין¹⁷⁵ אותן עוברי דרכים ובא לידי חשד,
ומעשה באדם¹⁷⁶ אחד שהניח תפיליו בחורין
הסמוכין לרשות הרבים, ובאת זונה אחת
ונטלתן¹⁷⁷, אמרה להן ראו מה נתן לי פל'
באתנני¹⁷⁸, כיון ששמע אותו תלמיד כך עלה לגג
ונפל ומת. באותה שעה אמרו אסור לאדם שיהלך
ארבע אמות בלא תפילין¹⁷⁹.

ת"ר, בראשונה היו מניחין תפילין בחורין
הסמוכין לבית הכסא. פי' מבפנים. ובאין עכברין
ונוטלין אותן, התקינו שיהו מניחין אותן בחלונות
הסמוכין לרשו' הרב', ועדיין באין עוברי דרכים
ונוטלין אותן, התקינו שיהא אוחזן בבגדו ובידו
ונכנס. אמ' ר' מיאשא בריה דר' יהושע בן לוי
משמיה דר' יהוש' בן לוי¹⁸⁰, הלכה [גוללן]¹⁸¹
כמין ספר תורה ואוחזן בימינו כנגד ליבו. אמ'
רב יוסף בר מניומי¹⁸², ובלבד שלא תהא רצועה
יצאת מתחת ידו טפח. אמ' רב יעקב בר אחא
אמ' ר' זירא¹⁸³, ביום גוללן כמין ספ' תורה
ברצועותיהן ואוחזן בימינו¹⁸⁴ כנגד לבו, ובלילה
עושה להן כיס טפח ומניחן. פי' דליהוי חציצה,
אם עומד כנגדן ערום, או אם עומד גרף ועביט
כנגדו¹⁸⁵. אמ' אביי לא שנו אלא שהניחן¹⁸⁶ בכלי
שהוא כליין, אבל הניחן¹⁸⁶ בכלי שאינו כליין,
אפילו פחות מטפח. פי' דכליין קרוב להיות בטל
אצלו, הילכך בענן דבר הניכר, שיהא חוצץ
בפניהן. אבל אם אינו כליין אינו בטל אצלו,
ואע"פ שהוא פחות מטפח. אמ' מר זוטרא ואיתימ'
רב אשי, תדע, שהרי פכין קטנים מצילין באהל
המת. אמ' רבה בר בר חנה כי הוה אזלינן
בתריה דר' יוח' ובעי למיעל לבית הכסא, כי
הוה נקיט סיפרא דאגדתא הוה יהיב לך, וכי

נוסף: א"ר נחמן. 183 לפנינו: ארבב"ח אר"י.
184 כג' כ"מ, ולפנינו: כמין ספר ומניחין בידו.
185 תר"י כ' דרב האי גאון מפ' דבוכנס לבהכ"ס מיירי
ובלילה מניחן בתוך הכיס כיון שאין לו ליטלן, וכנ"ד
הרמב"ם בפ"ד מתפילין הי"ט מדכתב וכן אם הוצרך
בלילה כו', ודעת רש"י וריב"ב דבחולצן בלילה ע"מ
להצניע עד הבקר, ודעת רבנו גראה שמפ' כמו רש"י
אלא שנוטה מטעמו. 186 כג' כ"מ, וכן בגדפס,
ולפנינו ליחא "הניחן". 187 ראה לעיל עמוד א'
תוד"ה חיישין. 188 כ"ה בגדפס. 189 כו', א.
190 כן הגיה הגר"א ברש"י עה"ג, וכ"ה ברש"י סוכה

שמניחן בחוץ. ולפנינו הגי': ומניחן בחלון הסמוך לרה"ר.
173 לפנינו: ס"ד זמנין משתלי להו. ונפלי אלא אימא.
174 לפנינו נוסף: ומניחן בחורין הסמוכין לבה"כ, וכ"ל
בכ"מ, וכבר הק' כל המפרשים דסותר א"ע דאמר אוחזן
בידו ונכנס, והדר קאמר ומניחן בחורין כו' ועי' צ"ח.
175 לפנינו: יטלו. 176 לפנינו ובגדפס: בתלמיד אחת,
וכ"ג רבנו בסמוך. 177 לפנינו נוסף: ובאת לבהמ"ד.
178 כג' כ"מ, ולפנינו: בשכרי. 179 לפנינו: באותה
שעה התקינו שיהא אוחזן בבגדו ובידו ונכנס, וראה דק"ס
אות ס. 180 כג' כ"מ ולפנינו ליחא "משמיה דר'
יהושע בן לוי". 181 כ"ה בגמ' ובגדפס. 182 לפנינו

בראשו קבע אסור, שמא יפיח בהן, אבל בשינת ערי לא גזרינן שמא יפיח בהן¹⁹¹.

תנו רבנ', הרוצה ליכנס בסעודת קבע, יתלך עשרה פעם ארבע אמות, או ארבעה פעמים שלעשר אמות, ויפנה, ואחר כך יכנס. פי' שמא יצטרך לנקביו בתוך הסעודה ויתגנה¹⁹². אמ' ר' יצחק הנכנס לסעודת קבע חולץ תפיליו ונכנס. פי' שמא ישתכר בסעודה ויתגנה בתפילין. ופליג' דר' חייא, דאמ' ר' חייא מניחן על שולחנה, וכן הדור לו. פי' שיהו מזומנין לו, ויחזור ויניחם בשעת ברכה. עד אימת, אמ' רב נחמן בר יצחק עד זמן ברכה. תני חזא צורר אדם מעותיו עם תפיליו¹⁹³. באפיקרסות¹⁹⁴. פי' בסודר שלו, ולא עם המעות ממש, אלא שני קשרים זה בצד זה, שלא יגעו התפילין במעות. ותניא אידך לא יצור. לא קשיא, הא דאזמין הא דלא אזמין. דאמ' רב חסדא האי סודרא דאזמניה לתפילי וצר ביה תפילי אסור למיצר ביה זוזי, צר ביה ולא אזמניה אזמניה ולא צר ביה, שרי למיצר ביה זוזי, דהזמנה לאו מילתא היא. ולאביי דאמ' הזמנ' מילתא היא, אזמניה אע"ג דלא צר ביה, צר ביה, אי אזמניה אין¹⁹⁵, אי לא אזמניה לא. ולית היל' כאביי אלא כרבא, דאמ' הזמנה לאו מילת' היא, בסנהדרין בפרק נגמר הדין¹⁹⁶, דגרסי' התם: האורג בגד למת אביי אמ' אסור, רבא אמ' מותר. אביי אמ' אסור הזמנה מילתא היא, רבא אמ' מותר הזמנה לאו מילתא היא וכן הלכה.

בעא מיניה רב יוסף בריה דרב נחמיה¹⁹⁷ מרב יהודה, מהו שיניח אדם תפיל' [תחת]¹⁹⁸

מראשתי, תחת מרגלותיו לא קמיבעיא לי, דדרך ביזיון היא ואסור, אלא¹⁹⁹ כי מיבעי' לי תחת מראשותיו. מאי, אמ' ליה הכי אמ' שמואל מותר, ואפי' אשתו עמו. מיתיבי לא יניח אדם תפילין תחת מרגלותיו, מפני שנוהג בהן מנהג²⁰⁰ בזיון, אבל מניחן תחת מראשותיו, ואם היתה אשתו עמו אסור, תיובת' דשמואל תיובת'. אמ' רבא אע"ג דתניא תיובת' לשמו' היל' כותיה, מאי טע' [כד, א] נטורינהו עדיף²⁰¹. והיכן מניחן, אמ' ר' ירמיה בין כר לכסת שלא כנגד ראשו. אמ' ר' נחמיה²⁰² בריה דרב יוסף, יומא חד הוה קאימנא קמיה דרבא, ואמ' לי זיל אייתי לי תפילי, ואשכחתינהו בין כר לכסת, וההוא יומא הכי לאגמורינהו הלכה למעשה הוא דבעא²⁰³. רב הונא בריה דרב יהושע²⁰⁴ מנח להו אשרשיפא [פי' ספסל]²⁰⁵ ופריס סודרא עליהו.

בעא מיניה רב יוסף בריה דרב נחמיה²⁰⁶ מרב יהוד', שנים שהיו ישינין בטלית²⁰⁷ אחת מהו שיחזיר זה פניו ויקרא קרית שמע וזה יחזיר פניו ויקרא קרית שמע. פי' שלא יגע כל אחד בערוות²⁰⁸. אמ' ליה הכי אמ' שמואל ואפי' אשתו עמו. מתקיף לה רב יוסף אפי'²⁰⁹ אשתו ולא מיבעי' אחר. אדרבה, אשתו גופיה²⁰⁹ הוא, אחר לאו גופיה²⁰⁹ הוא. מיתיבי, שנים שהיו ישינין בטלית²⁰⁷ אחת זה מחזיר פניו ויקרא קרית שמע, וזה מחזיר פניו ויקרא קרית שמע. ותניא אחריתי, היה ישן במיטה, ובניו ובני ביתו בצידו, לא יקרא קרית שמע אלא אם כן היתה טלת מפסקת ביניהן, ואם היו בניו ובני ביתו קטנים

שם, וכבר העיר ע"ז בגהש"ס. 191 וז"כ רש"י בסוכה שם: דמנחי ברישיה עראי מותר וקבע אסור שמא יפיח בהן. 192 בשטמ"ק הוסיף: דרך רפואה נמי היא דכל האוכל כשהוא נצרך לנקביו דומה כתנור שהסיקו על עפרו, וכן משמע שהרמב"ם דעות פ"ד ה"ב סוכר נמי דמטעם רפואה היא. 193 כג"י כ"פ בדק"ס. 194 כג"י כ"מ, ולפנינו: באפרקסותו. 195 לפנינו: אסיר. 196 מז, ב. ע"י ריא"ז (בשה"ג) שכי' ומוזיה היה מחלק בהזמנה בין קרקע דהיינו קבר אין בו הזמנה בדיבור עד שיעשה בו מעשה לשם מח, אבל במטללי כגון בסודר לתפילין הוי הזמנה בדיבור לחוד שאומר סודר זה יהא לתפילין, ודעת התוס' בסנהדרין שם, מח, א ד"ה נתנו כדעת הריא"ז כאן, שחולק על רבנו וס"ל שגם במטללי צריך הזמנה ע"י מעשה, ודעת רבנו כשי' הרמב"ן המובא שם בר"ן ע"ש. 197 כג"י כ"מ בדק"ס, ולפנינו: נחויא. 198 כ"ה בגמ' ובנדפס.

199 כג"י כ"פ בדק"ס. 200 כג"י כ"מ, ולפנינו: דרך. 201 כג"י כ"פ בדק"ס, ולפנינו: כל לנטורינהו טפי עדיף. 202 כג"י כ"מ, ולפנינו: המנוא. 203 כג"י כ"פ בדק"ס, ולפנינו הגירסא בשינויים. והנה הטור בסי' מ כתב: אבל תחת מראשותיו בין כר לכסת מותר, והבי' הב"ח והדרישה מתמיהים עליו, שהתיר בסתם ולא חילק בין כנגד ראשו לשלא כנגד ראשו כבגמ', וע"ש שנדחקו ליישב דבריו. ואולי היה אפ"ל שג"י הטור בגמ' היא כג"י רבינו שאינו גורס בדברי רבא "שלא כנגד ראשו", ואפי' דרבא אתא לפלוגי אדרי' ירמיה ופסק כחתייה וצ"ע. 204 לפנינו: רב שישא בריה דרב אידי, וגם הוא לפני המאמר של רב המנוא. 205 גליון. 206 כג"י כ"מ, לפנינו ובנדפס: נחויא. 207 כג"י כ"פ בדק"ס, ולפנינו: במטה. 208 בנדפס נוסף: של חבירו, וכנ"ל דצ"ל כאן. 209 כג"י כ"פ בדק"ס.

ומראך נאווה. פי' שלא יאזין לקול הנשים²²⁴.
 אמ' ר' חנינה אני ראיתי את ר' שתלה
 תפיליו. מיתבי, התולה תפיליו יתלו חייו. דורשי
 רשומות²²⁵ אמרו והיו חייך תלואים לך מנגד²²⁶,
 זה התולה תפיליו, לא קשיא כאן ברצוע' כאן
 בקציצה, [ואיבעית אימא בין בקציצה בין
 ברצועה]²²⁷, אסיר, ור' כי תלה²²⁸ בכיסיה תלה.
 פשיט²²⁹, מהו דתימ' ליבעי הנחה כספר תורה
 קמ"ל.

[כד, ב] תניא, המשמיע קולו בתפילתו הרי זה
 מקטני אמנה. פי' ²³⁰כאילו אין הקב"ה שומע תפילת
 לחש. המגביה קולו בתפילתו הרי זה מנביאי
 השקר, שנ' ²³¹ויקראו בקול גדול, גיהק ופיהק
 הרי זה מגסי הרוח. והמתעטש מלמטה סימן רע
 לו, ויש אומ' ניכר שהוא מכוער. רק בתפילתו
 כאילו רק בפני המלך. וגיהוק ופיהוק דווק'
 לרצונו אסור, אבל לאונסו לית לן בה. והמתעטש
 מלמעלה סימן יפה לו, כשם שעשו לו נחת רוח
 מלמטה כך עשו לו נחת רוח מלמעלה. אמ' רב
 יהודה אמ' רב²³² היה עומד בתפילה ונזדמן לו
 רוק מבליעו בטליתו, ואם היה טליתו נאה²³³
 מבליעו באפיקרסותו. אמ' רבינא הוה קאימנא
 קמיה²³⁴ דרב אשי, ואיתרמי ליה רוקא, ופתקיה
 לאבראי²³⁵ לאחוריה, אמרי ליה לא סבר לה מר
 מבליעו באפיקרסותו ואמ' לי לדידי²³⁶ אנינא
 דעתאי. המשמיע קולו בתפילתו הרי זה מקטני
 אמנה, אמ' רב הונא לא שנו אלא שיכול לכוין
 את דעתו²³⁷ בלחש, אבל אין יכול לכוין את

מותר. בשלמ' לרב יוסף לא קשיא. הא באשתו
 הא באחר, אלא לשמואל קשיא. אמ' ליה רב כהנא
 לרב פפא²¹⁰ התם אמ' רבא אע"ג דתניא תיובת'
 דשמואל היל' כוותיה, הכא מאי אמ' ליה אטו
 כולוהו בחדא מחיתא מחיתנהו, היכא דאיתמר
 איתמר היכא דלא איתמר לא איתמר (אלא הלכ')
 כרב יוסף²¹¹ דתני' כוותיה דדווק' באשתו שרי
 בחזרת פניו אבל באחריני לא שרו אלא עד
 שתהא טלת מפסקת ביניהן). אמ' מר זה מחזיר
 פניו ויקרא וזה מחזיר פניו ויקרא²¹², והאיכא
 עגבות דנגעי אהדדי, מסייע ליה לרב הונא,
 דאמ' עגבות אין בהן משום ערוה. — אמ' מר
 ואם היו בניו ובני ביתו קטנים מותר. ועד כמה
 אסיקנ' בין תינוק בין תינוקת, עד שיהו שדים
 נכונו ושערך צמח²¹³. פי' תינוקת בת י"א שנים
 ויום אחד, ותינוק בן י"ב שנים ויום אחד²¹⁴.
 אמ' ר' יצחק טפח באשה ערוה. למאי אילימ'
 להסתכל בה, והאמ' רב ששת למה מנה הקב"ה²¹⁵
 תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים, דכתיב²¹⁶
 אצעדה וצמיד טבעת עגיל וכומז, עגיל זה דפוס
 שלדרי, כומז זה מקום זימה²¹⁷, לומר לך כל
 המסתכל באצבע קטנה שלאשה כאילו הסתכל
 במקום התורף, לא צריכא²¹⁸ אלא לאשתו ובקרי'
 שמע. אמ' רב ששת שיער [באשה ערוה, שנא'²¹⁹
 (פי') שערך כעדר העזים. פי' שלא יסתכל בשיער
 הנשים. אמ' רב יצחק²²⁰ שוק באשה ערוה, שנ'²²¹
 גלי שוק עברי נהרות, וכת'²²² תגל ערותך.
 פי' שלא יקרא אדם כנגד שוק אשתו. אמ' שמואל
 קול באשה ערוה²²³, שנאמר כי קולך ערב

רבנו הוא כג' כ"מ, ראה דק"ס אות צ'. 221 ישעי'
 מז, ב. 222 שם, ג. 223 שה"ש ב, יד.
 224 רבינו מפי' דין שער וקול לא לענין ק"ש נאמר, אלא
 לענין ערוה, וכד' הרמב"ם מדלא הביאם בה' ק"ש אלא
 בהלי' איסור' (פכ"א ה"ב) ועי' כס"מ ק"ש פ"ג ה"טו,
 והרא"ש בס"י ל"ז ס"ל רק גבי קול דאינו לענין ק"ש,
 אבל דעת ר"ח ובה"ג (בראבי"ה ח"א סי' עו) שאף לגבי
 ק"ש נאמר, וכ"כ המרדכי בשם רב האי גאון דכל הני
 לענין ק"ש אתמר. 225 כג' כ"מ, לפנינו ובנדפס:
 חמורות, וערש"י. 226 דברים כח, סו. 227 השלמנו
 ע"פ מהדורת ב"ג הנדפס. 228 כג' כ"מ, ולפנינו:
 וכי תלה רבי. 229 כג' כ"מ, ולפנינו: א"ה מאי למימרא.
 230 רש"י. 231 מ"א יח כח. 232 לפנינו ליתא — אמר
 רב, וראה דק"ס אות ב. 233 כג' כ"מ. 234 לפנינו:
 רבינא הוה קאי אחוריה דר"א, וראה דק"ס אות ד'. 235 כג'
 כ"מ בדק"ס, ולפנינו ליתא — לאבראי. 236 כג' כ"מ
 בדק"ס, ולפנינו ליתא — לדידי. 237 כג' כ"מ, ולפנינו

210 כג' כ"מ, ולפנינו: לרב אשי. 211 וכ"פ ר"ף
 ור"ח (אר"י ח"א סי' קלג) וכ"כ תר"י בשם האונוים,
 ודעת רבני צרפת המובאת בתר"י וברא"ש לחומרא,
 כברייתא האחרת, ואפי' באשתו אסור בלי חציצת טלית,
 וא"י למה בכת"י באה פיסקא זו בסוגריים, ובנדפס אינה
 באה בסוגריים. 212 כג' כ"מ. 213 יחזקאל סו, ז.
 214 תר"י והרא"ש בס"י ליה כתבו בדעת הרמב"ם
 (ק"ש ג, יט), דווקא לייב ולי"א בעינן שדים נכונו ושער
 צומח, אבל כשהגיע התינוק ליי"ג והתינוקת ליי"ב אף
 שלא הביאו הסימנים, כבר יצאו מתורת קטנים ואין
 קורא עמהם בלא הפסקה, ואם הביאו סימנים אלו קודם
 י"א ויי"ב לא חיישינן להן ומותר. 215 לפנינו
 ובנדפס: הכתוב, וכצ"ל כאן. 216 במדבר לא, ג.
 217 כג' כ"מ ברק"ס אות ע, ולפנינו ליתא כ"ז.
 218 כג' כ"מ, ולפנינו ליתא — לא צריכא. 219 תוספת
 גליון, וכ"ה בנדפס ובגמ'. שה"ש ד, א. 220 לפנינו:
 א"ר חסדא, וסדר המאמרים: שוק, קול, שער, וסדר

(3)

דעתו²³⁷ בלחש מותר, ולא אמרן אלא בינו לבין עצמו, אבל בציבורא לא, דיל²³⁸ אתי לאיטרודי ציבורא.

תני תנא קמיה דרב יהודה²³⁹, היה עומד בתפילה, ובקש להתעטש, מהלך לאחוריו ארבע אמות ומתעטש, וממתין עד שיכלה הרוח, וחוזר ומתפלל, ואומ' רבון כל העולמים, יצרתני נקבים ונקבים, גלוי וידוע לפניך חרפתינו וכלימתינו, בחיינו חרפה וכלימה, ואחריתנו רימה ותולעה²⁴⁰, ומתחיל למקום שפסק, איכא דאמר²⁴¹ הכי תנא קמיה: היה עומד בתפילה ונתעט', ממתין עד שיכלה הרוח וחוזר.

ת"ר, הישן בטליתו ואינו יכול להוציא ראשו לחוץ מפני הצינה, חוצץ בטליתו, ומהדקה עליו עד צוארו, שלא יוכל לראות ערותו, וקורא קרית שמע, ויש אומ' עד ליבו, ולתנא קמא הרי לבו רואה את הערוה, קסבר לבו רואה את הערוה מותר, וקיימ' לן לבו רואה את הערוה אסור²⁴².

אמ' רב הונא²⁴³ היה מהלך במבואות המטונפות, מניח ידו על פיו וקורא קרית שמע, אמ' רב חסד', האלהים, אפי' אמרה ר' יוח' מפומיה לא צייתנא ליה. תניא כוותיה דרב הונא תניא כוותיה דרב חסדא. תניא כוותיה דרב הונא היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא²⁴⁴ קרית שמע. תניא כוותיה דרב חסדא, לא יהלך אדם במבואות המטונפות ויקרא קרי' שמע, ולא עוד אלא היה קורא ובא פוסק, לא פסק מאי, אמ' ר' מישא בריה²⁴⁵ דר' יהוש' בן לוי עליו הכת' אומ' ²⁴⁶ וגם אני נתתי לכם חוקים לא טובים. רב אדא בר אבהו אמ' ²⁴⁷ כי דבר י"י בזה וגו'. רב אסי אמ' ²⁴⁸ הוי מושכי העון וגו'. פסק מאי, אמ' ר' אבהו עליו הכת'

לבו. ²³⁸ כג' כ"מ. ולפנינו: וה"מ ביחיד אבל בצבור אתי בו. ²³⁹ כג' כ"מ. ²⁴⁰ לפנינו הגוססא בשינויים. ²⁴¹ לפנינו ובגרסא סדר המאמרים הוא הפוך. ²⁴² כ"פ הרי"ח (ברא"ש סי' לו), הרי"ף והרמב"ם ק"ש ג' יו. וכ"ה בראב"ה סי' פב בשם הגאונים, ורבנו שמעיה כי בשם רש"י שמצא בתשובות הבבלים דלבו רואה את הערוה מותר כת"ק, ראה להלן כה, ב, תוד"ה והרי ובתוס' רי"ח ורא"ש. ²⁴³ לפנינו גוסף: א"ר יוחנן, וכצ"ל. ²⁴⁴ כג' כ"מ. ²⁴⁵ לפנינו ובגרסא: בר בריה, וראה דק"ס כג, א, אות כ. ²⁴⁶ יחזקאל כ, כה. ²⁴⁷ במדבר טו, לא. ²⁴⁸ ישעי' ה, יח. כ"ה הסדר בכ"מ, ולפנינו רב אסי קודם רב אדא בר אבהו. ²⁴⁹ דברים לב, מז. ²⁵⁰ כ"כ הרי"ח (א"ו) ח"א סי' קלא) ורב האי גאון (בתורה"ש), וכ"פ הרי"ף

אומ' ²⁴⁹ ובדבר הזה תאריכו ימים. ואע"ג דקיימ' לן רב הונא ורב חסד' הל' כרב (חסד') הונא, דהוא רבו דרב חסדא, הכא הל' כרב חסד', דכל הני אמוראי קיימי כוותיה²⁵⁰. ר' אבהו הוה קרי ואזיל בתריה דר' יוחנן, כי מטא במבואות המטונפות פסק²⁵¹, אמ' ליה מהו לגמור²⁵², אמ' ליה אם שהית כדי לגמור את כולה חוזר לראש. בשילהי מסכת ראש השנה²⁵³ אמרי', דר' יוח' לפי סברת ר' אבהו השיבו, אבל ר' יוח' סבר חוזר למקום שפסק²⁵⁴. ואע"פ ששהא כדי לגמור את כולה, והל' כר' יוחנן וכן בתקיעת שופר, וכן בהלל, וכן במגילה, אבל תפילה בלחוד אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש²⁵⁵. — אמ' רב הונא היתה טלת חגורה לו על מתניו ומכוסה ממתניו ולמטה, קורא קרית שמע, ולתפילה עד שיכסה את ליבו, שאינו נכון להיות ערום ולהתפלל, ואע"פ שערוהו מכוסה ממתניו ולמטה, דצריך לראות את עצמו כאילו עומד בפני המלך ולעמוד באימה. אבל קרי' שמע אינו כמדבר אל המלך, אלא כמקבל עליו עול מלכות שמים שלא בפני המלך.

[כה, א] אמ' רב הונא שכח ונכנס בבית הכסא בתפיליו²⁵⁶, מניח ידו עליהן עד שיגמור. עד שיגמר ס"ד, אמ' ²⁵⁷ רב נחמן בר יצחק עד שיגמור עמוד ראשון, וגיפסוק וניקום. סבר לה²⁵⁸ כדתנ' רשב"ג אומ' עמוד החוזר מביא אדם לידי הדרקון, סילון החוזר מביא אדם לידי ירקון. איתמר צואה על בשרו או ידו מונחת בבית הכסא רב הונא אמ' מותר לקרוא קרית שמע, ורב חסד' אמ' אסור, אמ' רבא מאי טעמ' דרב הונא, דכת' ²⁵⁹ כל הנשמה תהלל יה. פי' הפה והחוטם)ים בכלל הילול, שנושם בהן, ולא שאר

והרמב"ם ק"ש ג' יד. ²⁵¹ כג' כ"מ, ולפנינו: אשתיק. ²⁵² כג' כ"מ, ולפנינו: להיכן אהדר. ²⁵³ לו, ב, וכנראה שלא היה לפניו בגי' הגמ' כאן: ה"ק ליה לדידי לא ס"ל כו', מדהביא מגמ' דר"ה. ²⁵⁴ בתוס' כאן ובר"ה פי' לדידי לא ס"ל דא"צ להפסיק בכלל כשמגיע למבואות המטונפות, אלא מניח ידו על פיו וקורא, אלא לדידך דס"ל דחייב להפסיק כו'. ²⁵⁵ כ"פ הרי"ף, וכי בתר"י הטעם משום דתפלה חמירי דאפי' המלך שואל בשלומו לא ישיבנו, ורבני צרפת אין מחלקין בזה דאפי' בתפלה חוזר למקום שפסק, ודי הטור והרמ"א בסי' פה שגם בק"ש הלל ומגילה חוזר לראש. ²⁵⁶ כג' כ"מ. ²⁵⁷ כג' כ"מ, ולפנינו: אלא כדאמר. ²⁵⁸ כג' כ"פ בדק"ס. ²⁵⁹ תהלים קג, ו.

כלבים, ולא כנגד צואת חזירים²⁶⁷, ולא באשפה²⁶⁸ שריחה רע. היה שם מקום גבוה עשר²⁶⁹, או גמון עשרה²⁶⁹ עומד²⁷⁰ בצידו וקורא, ואם לאו מרחיק כמלא עיניו, וכן לתפילה. וריח שיש לו עיקר מרחיק ארב' אמות ממקום שכלה²⁷¹ הריח וקורא. ואע"ג דרב הונא רביה דרב חסדא, היל' כוותיה דרב חסד' כיון דתניא כוותיה²⁷². אמ' רבא אמ' רב נחמ' ²⁷³ לית היל' ככל הני שמעתתא²⁷⁴, אלא כי הא דתניא לא יקרא אדם קרי' שמע לא כנגד צואת אדם²⁷⁵, ולא כנגד צואת כלבים, כל זמן שיש בתוכן עורות²⁷⁶. ואע"ג דדחה רבא למתניתא דלעיל, לא דחייה אלא בצואת כלבים²⁷⁷, דההיא מתנית' אסרה אפי' בלא עורות, אבל בריח רע לא דחאה, הילכך היל' כרב חסד' דתניא כוותיה. — בעי מיניה מרב ששת ריח רע שאין לו עיקר מהו. פי' הפחת רוח. אמ' להו פוק²⁷⁸ חזו הני ציפי דבי רב. פי' מחצלאות שלבית המדרש. דהני גאנו והני גרסי. ולא אמרן²⁷⁹ אלא לדברי תורה, אבל לקרית שמע לא. אלא יצא בחוץ ויקרא²⁸⁰, או ימתין עד שתיכלה הרוח²⁸¹. ולדברי תורה נמי לא אמרן אלא בדחבריה, אבל בדידיה לא.

איתמר, צואה עוברת, אביי אמ' מותר לקרוא קרית שמע, ורבא אמ' אסור. וקיימ' לן אביי ורבא הל' כרבא. אמ' רב פפא ופי חזיר כצואה עוברת דמי. פשיט', לא צריכ' אע"ג דסליק ואתי²⁸² מנהרא. — אמ' רב יהודה ספק צואה בבית²⁸³ אסור, ספק מי רגלי' בבית²⁸³ מותר. איכ' דאמר' אמ' רב יהוד' ספק צואה בבית מותר²⁸⁴. פי' דאין דרך בני אדם להניח צואה בבית. באשפה אסור²⁸⁴. ספק מי רגלים אפילו באשפה מותר²⁸⁴. סבר לה כרב המנוא²⁸⁴ דאמ' לא אסרה תורה

272 כה"ד הרי"ף וכ"פ הראב"ד בשם רב האי גאון (ק"ש פ"ג הי"ב), אבל הרמב"ם שם פוסק כרב הונא וכ"ד הרי"ח (או"י ח"א סי' קלא). 273 כג"י כ"פ בדק"ס. 274 גי' הרי"ף והרא"ש ותוס': לית היל' כי הא מתני' אלא כו', וכן בגדפס, וגי' ישרה היא לפי מה שמפי' רבנו, דרבא לא דחה אלא בצואת כלבים, אבל בריח רע לא דחאה כו'. 275 כג"י כ"מ, ולפנינו נוסף: ולא כנגד צואת חזירים, וראה דק"ס אות ט. 276 כג"י כ"פ בדק"ס. 277 כ"פ רש"י ותוס', וראב"ד (לעיל בהערה 272) ומאירי. 278 כג"י כ"מ, ולפנינו: אתו. 279 כג"י כ"מ, ולפנינו: זה"מ. 280 רש"י. 281 כ"כ הרמב"ם ק"ש פ"ג הי"ד, והריב"ב. 282 כג"י כ"מ. 283 כג"י כ"פ בדק"ס, ולפנינו ליתא "בבית". 284 כג"י כ"מ.

האיברין. ורב חסד' מאי טע', דכת' ²⁶⁰ כל עצמותי תאמרנה י"י מי כמוך. כתב רבינו חננאל וצ"ל²⁶¹ קיימ' לן כרב חסד' דאסר, דהא טפי חמיר ממבואות דפסק' היל' כרב חסדא. גם בעל הלכות גדול' ²⁶² כתב דברי רב חסד', ודברי רב הונא לא כתב, למימרא דרב חסד' פסק הילכת'. אבל רבינו יצחק פאסי כתב וקיימ' לן כרב הונא, דהוא רביה דרב חסדא. ועוד דקא מקשי' מיניה בפרק אמ' להן הממונה²⁶³, דאמ' רב פפא צואה במקומה אסור לקרוא קרית שמע, פי' צואה בפי טבעת. היכי דמי, אי דנראת פשי' אי דלא נראת לא ניתנה תורה למלאכי השרת, לא צריכ' דיושב ונראת, עומד ואינה נראת. ומאי שנא מצואה על בשרו, דאיתמר צואה על בשרו או שהיו ידיו מטונפות²⁶⁴ בבית הכסא רב הונא אמ' מותר לקרוא קרית שמע במקומה נפיש זוהמא שלא במקומה לא נפיש זוהמא. מדמקשינן מינה ש"מ דהיל' היא. וכרבינו יצחק נראה לי ומאי דאמ' מר דהא חמירא ממבואות המטונ' אינו נראה לי דמבואות המטונפות חזי להו²⁶⁵ אבל צואה על בשרו לא חזי לה, וידיו בבית הכסא נמי כגון ששם ידו לפנים מן המחיצה שהיתה מפסקת ביניהן דלא חזי ליה אבל אי חזי ליה ליכא מאן דשרי, ופלוגתיהו בדלא חזי להו ומשום הכי שרי רב הונא, והיל' כוותיה וכגון שאין שם ריח רע.

איתמר ריח רע שיש לו עיקר. פי' שהצואה מונחת שם ומסרחת. רב הונא אמ' מרחיק ארבע אמות וקורא, ורב חסד' אמ' מרחיק ד' אמות ממקום שפסק הריח וקורא. תניא כוותיה דרב חסדא, לא יקרא אדם את שמע לא כנגד הצואה²⁶⁶, ולא כנגד צואת תרנגולין, ולא כנגד צואת

260 שם לה, י. 261 מובא בתוס' ד"ה פסק כה, ובאו"י ח"א סי' קלא וברא"ש סמ"ה ועיין עוד בראב"ה סי' עב וסי' קנא שהיתה לו נוסחא אחרת בפר"ה, ומש"כ בתוס' אפי' צואה תחת בגדו, משמע שגם דין זה הוא מפר"ה, וכ"ה בתרי"ח, אבל באו"י כי זה בשם רבנו יהודה ב"ר יצחק, וכן לא הביאו הרא"ש ורבנו. 262 ברכות פ"ג (ד"ו דף ג. ב.). 263 ל. א. 264 כ"ה גי' הרי"ף והרמב"ם עי' תר"י וביי סי' עו, אמנם מדברי רבנו בסמוך נראה שמקיים הגי' כמו שלפנינו. 265 כ"כ בחי' הרשב"א. 266 לפנינו ובגדפס: צואת אדם. 267 וכן הסדר בכ"מ, ולפנינו: כלבים, חזירים, תרנגולים. 268 כג"י כ"פ, ולפנינו: ולא כנגד צואת אשפה, וכבר מחקו הגר"א. 269 כג"י כ"מ, ולפנינו נוסף: טפחים. 270 כג"י כ"מ, ולפנינו: יושב. 271 כג"י כ"מ.

אלא כנגד עמוד הראשון²⁸⁵ של מימי רגלים²⁸⁶ בלבד. פי' קילות היוצא. הא גפול להו לארעא שרו, ורבנ' הוא דגורו בהו, וכי גזור רבנן בודאן אבל בספיקן לא. והיל' כלישנא בתרא²⁸⁷. ובודאן עד כמה, אמ' שמואל כל זמן שמטפיחין, גניבא משמ' דרב אמ' כל זמן שרישומן ניכר. ואע"פ שאין מטפיחין, אמ' רבא היל' צואה כחרס אסורה, ומי רגלים כל זמן שמטפיחין. היכי דמי צואה כחרס, אמ' רבה בר בר חנה²⁸⁸ כל זמן שזורקה ואינה נפרכת.

[כה, ב] מתני'. ירד לטבול אם יכול לעלות ולהתכסות ולקרות עד שלא תנץ החמה יעלה ויתכסה ויקרא, ואם לאו יתכסה במים ויקרא. לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה עד שיתן לתוכן מים. וכמה ירחיק מהן ומן הצואה ארבע אמות. פי' בוותיקין הוא שהיו גומרין אותה עם הנץ החמה.

מים הרעים ומי המשרה ששורין שם סרוחין הן. ומקשי' והרי לבו רואה את הערוה בתוך המים. אמ' ר' אלעאי אמ' ר' אבא בר אחא²⁸⁹ משם רבינו בעכורין שנו. — איתמר, עקיבו רואה את הערוה מותר לקרוא קרית שמע. נוגע, אביי אומ' אסור ורבא אמ' מותר. רב זביד מתני הכי, ר' חנינ' ²⁹⁰ בריה דרב איקא מתני נוגע דברי הכל אסור. רואה, אביי אמ' אסור. רבא אמ' מותר, לא ניתנה תורה למלאכי השרת, והיל' נוגע אסור, רואה מותר. פי' משום דאין²⁹¹ דרך העקב להיות רואה את הערוה פליגי בה, דמאן דאסר קסבר קרינא ביה ולא יראה בך ערות דבר²⁹². ועד כאן לא פליגי אלא בעקב, אבל לבו רואה את הערוה סביר' להו דאסור. אמ' ר' יוח' צואה כל שהוא מבטלה ברוק, פי' שהיא

מועטת רוקק עליה ומכסה אותה ברוקו. ואמ' רבא וברוק עבה. אמ' רבא צואה בעששית מותר לקרוא קרית שמע כנגדה, מאי טע' צואה בעששית²⁹⁴ והיה מחניך קדוש אמ' רחמנא, והא איכא. ערוה בעששית²⁹⁴, ולא יראה בך ערות דבר והא קא' מיתחזי²⁹⁵. אמ' רבא צואה בגומא מניח סנדלו עליה ויקרא. בעי מר בריה דרבנא²⁹⁶ דבוקה בסנדלו מאי, תיקו. ופסקי רבוותא²⁹⁷ תיקו דאיסורא לחומרא. אמ' רב יהודה כותי ערום אסור לקרוא קרית שמע בפניו²⁹⁸, מאי איריא כותי אפי' ישראל גמיי²⁹⁹, כותי איצריכא ליה סד' א"א³⁰⁰ הואיל דכת' ³⁰¹ אשר בשר חמורים בשרם, בשרם חמור בעלמא הוא, קמ"ל דערוה³⁰² כת' בהו³⁰³ וערות אביהם לא ראו.

פיס', עד שיתן לתוכן מים. כמה מים שדי להו ואזיל עילויהו, אלא אימא³⁰⁴ לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה ויקרא קרית שמע³⁰⁵ כלל (כלל), ומי רגלים עד שיתן לתוכן מים. ת"ר כמה מים יטיל לתוכן, כל שהן, ר' זכיי אומ' רביעית. אמ' ליה רבא³⁰⁶ לשמעיה עייל³⁰⁷ לי רביעית כר' זכאי.

ת"ר, גרף של רעי ועביט של מימי רגלים אסור לקרוא קרית שמע כנגדן. פי' הואיל ומיוחדין לכך, אפע"פ שאין בתוכן כלום, ומי רגלים עצמן. בכלי שאינו מיוחד להן, בין לפני המיטה. פי' שאין המיטה מפסקת בינו לבינם. בין לאחר המיטה. שהמיטה מפסקת בינו לבינם אסור, דדינן שוה שאסור לקרוא קרית שמע עד שירחיק' ממנו ד' אמות³⁰⁸. רשב"ג אומ' לאחר המיטה קורא מיד, לפני המיטה מרחיק ארבע אמות וקורא, ר' שמע' בן אלעז' אומ' אפי' בית של מאה אמה לא יקרא, עד שיוציאם, או עד

285 כגירסת הרי"ף. לפנינו בגמרא ובנדפס (בבית-נתן) ליתא "ראשון". 286 לפנינו ליתא "של מימי רגלים". 287 כה"ד הרי"ח (או"י ח"א סי' קלא) והרי"ף, וכ"פ הרמב"ם ק"ש פ"ג הט"ו וכשיטתו בכ"מ לפסוק כל"ב, אבל בה"ג (ה' ברכות ס"ג) ורי"ו פסקו כלישנא קמא, שספק צואה אפי' בבית אסורה. 288 לפנינו ובנדפס נוסף: א"ר יוחנן, וכלי בכ"פ בדק"ס. 289 כ"ה גי' הרשב"א לעיל כד, ב, ועי' דק"ס אות ז. 290 כגי' כ"מ. 291 תר"י ורא"ש כ' דה"ה בכל האברים הנוגעין בערוה אסורין, והא דנקט עקיבו, משום דקאמר רואה את הערוה, אע"פ שהוא כנגדו ורואה מותר. ואולי יש להגיה בדברי רבנו: משום דדרך העקב כו', ויהיה פי' כדעת ש"ר. 292 דברים כג, טו. 293 כגי'

כ"מ, ולפנינו אביי, וסדר המאמרים כבכ"מ וכן הסדר ברש"י. 294 שם, שם. 295 כעין גי' כ"מ, ראה דק"ס אות ל. 296 לפנינו: רבינא, וראה דק"ס אות מ. 297 ר"ח (או"י ח"א סי' קלא) ורי"ף, וכ"פ הרא"ש והראב"ה סי' עד ושי"פ, והמאירי כ' ד"א שבדעבד יצא, הואיל ובסוגיא נשארה בספק. 298 כגי' כ"מ, ולפנינו: כנגדו, ובנדפס: אמר רבא. 299 לפנינו נוסף: ישראל פשיטא ליה כו', וכלי בכ"מ. 300 כגי' כ"מ, ולפנינו: מהו דתימא. 301 יחזקאל כג, כ. 302 כגי' כ"מ. 303 בראשית ט, כג. 304 כגי' כ"פ בדק"ס. 305 כגי' כ"פ. 306 כגי' כ"מ, ולפנינו: רב יוסף. 307 כגי' כ"מ. 308 כ"פ המאירי, ובשט"מ פי' בין לפני המטה כו' דלעולם אסור

שיניחם תחת המיטה. הכי אסיק' לה בגמ', ונמצאו ג' חלוקות בדבר. תנא קמא סבר בין לפני המיטה בין לאחר המיטה צריך להרחיק ד' אמות. ורשב"ג סבר דווקא לפני המיטה צריך להרחיק ד' אמות, אבל לאחר המיטה קורא מיד. ור' שמע' בן אלעז' סבר אפי' לפני המטה, אפי' בית של ק' אמה, אסור, עד שיוציאם, או עד שיניחם תחת המיטה. אמ' רב הלכ' כר' שמע' בן אלעזר. אמ' רב יעקב ברה דבת יעקב³⁰⁹ הל' כר' שמע' בן אלעזר. ורבא אמ' אין הלכה כר' שמע' בן אלעזר. וקיימלן הל' כרבא דהוא בתרא³¹⁰. אמ' רבא פשיט' ³¹¹ לי מיטה פחותה משלשה כלבוד דמי. פי' ואם שם העביט והגרף תחתיהן כמכוסין דמו, דכיון דרגליה פחותין מג' כאילו היתה המטה דבוקה עליהם דמי. עשרה רשותא אחרייתא הוא³¹². פי' אם גבוהה עשרה, והיו תחתיה גרף ועביט, והאדם במטה, מותר לקרוא קרי' שמע, דכל למעלה מעשרה רשותא אחרייתא היא ולא במחנהו קיימי, כאילו הוא בעלייה והן בבית דשרי. משלשה ועד תשעה בעא מיניה רב יוסף מרב הונא ולא פשיט ליה. דיש לומר כיון דלא חזי להו כמכוסין דמו, או דילי' כיון דגבי הא טפי מג' ובציר מי' כמגולין דמו ובמחנהו קיימי ואסיר. וכיון דלא פשט ליה עבדי לחומרא³¹³.

תניא, בית שיש בו ספר תורה או תפילין אסור לשמש מיטתו עד שיוציאם, או עד שיניחם כלי בתוך כלי. אמ' אביי לא אמרן אלא שהניחין³¹⁴ בכלי שאינו כליין, אבל הניחין³¹⁴ בכלי שהוא כליין אפילו עשרה מני כחד מני דמו. אמ' רבא גלימא (כו, א) אקמטרא ככלי בתוך כלי דמו.

לקרות ק"ש בעוד שאלו בבית, וכן מסין דברי רש"י. ³⁰⁹ לפנינו: שמואל, וראה דק"ס אות ז. ³¹⁰ כ"כ ר"ח (או"ז ח"א סי' קל). והרשב"א כי ומדאבעיא ליה לרב יוסף אליבא דרשב"ג קימ"ל כוותיה, וכ"פ גאון, וכ"כ הרא"ש בפסקיו ותוספותיו, ועי' תר"י, ובדעת הרי"ף כי הרא"ש שהלכה כת"ק מכיון שהשמים בעית רב יוסף. בתר"י כי דריצ"ג פסק כרשב"א לחומרא דכל הבית כולו כד"א (וראה לקוטי ריצ"ג טויבש שנראה מת"ד שפוסק כת"ק) ובדעת רבנו אפ"ל שפוסק כת"ק ולא כרשב"ג אע"ג דמפי' בעיא דרב יוסף, לפמש"כ הטור ספ"ז בדעת רש"י שאין ראיה משם לפסוק כרשב"ג, שהוא פי' הבעיא אליבא דרשב"א ע"ש וכן מפי' רבנו, ועי' להלן הערה ³¹². ³¹¹ לפנינו: הלכתא. ³¹² כפרש"י ולא כפי' רה"ג המובא בתר"י (לעיל הע' ³¹⁰), אבל בהא דעשרה רשותא אחרייתא הוא לא פי' כרש"י שפי' מאחר

הדון עלך מי שמתו

פרק ד'

תפילת השחר עד חצות, ר' יהוד' או' עד ארבע שעות. תפילת המנחה עד הערב, ר' יהוד' או' עד פלג המנחה. תפיל' הערב אין לה קבע, ושלמוספין כל היום.

ורמינהי, מצותה עם הנץ החמה, כדי שיסמוך גאולה לתפילה ונמצא מתפל' ביום. אלמא דזמן תפילת השחר בהנץ היא, והיכי תנן עד חצות. כי תנן' ההיא לוותיקין. פי' חסידים שהיו מקדימין למצות ומחרדין לעשות דבר בזמנו כמצותו, ומקדימין וקורין קרית שמע לפני הנץ החמה להתפלל מיד ולסמוך גאולה לתפילה, כדאמרן לעיל. אבל להקדים ולהתפלל קודם הנץ החמה אינן רשאין, כי עדיין לא הגיע זמנה. וכי תנן מתני' למאחרין, שלא יאחרו יותר מזמן האמור, למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה, שמשם ואילך עבר הזמן.

[כו, ב] אמ' ר' יהושע בן לוי תפילות כנגד תמידין תיקנום. תניא כוותיה דר' יהושע בן לוי,

שיש הפסק כ"כ אין זה כיסוי, ויהי אסור, ואילו רבנו מפי' דכיון דרשותא אחרייתא ולא במחנהו קיימי שרי, ³¹³ כ"כ בתר"י. ³¹⁴ כגי' כ"מ. ³¹⁵ רש"י מפי' שהתפללין שם בקמטרא והגלימה עליו, וכ"כ בתר"י, וכ"פ רב האי גאון (או"ז ח"א סי' תקצד), ר"ת ובה"ג (ראבי"ה סי' עח), ושיטת רבנו גראית להיפך, שהצניע התפללין בתוך הגלימא והניח אותם בתוך הקמטרא, וכ"ג הרא"ה גלימא בתוך אקומטרא ככלי בתוך כלי דמי, וכ"ה בראבי"ה גלימא דצחורין ביה תפללין ומנח אקמטרא כו'. ³¹⁶ כגי' כ"פ בדק"ס, ולפנינו: צריך לעשות. ³¹⁷ כגי' כ"מ. ³¹⁸ כגי' כ"מ, ולפנינו: מר הא אית ליה כו'. ³¹⁹ לפנינו: מרחיק מלא עיניו, וראה דק"ס אות ל.